

Nr 171.

Av herr **Mårtensson m. fl.**, om anslag till understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor.

I statsverkspropositionen åttonde huvudtiteln, (punkt 194) föreslår Kungl. Maj:t, att anslaget för understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor skall minskas från 90,000 kronor till 50,000 kronor.

Anslag till dessa ändamål har utgått sedan år 1911, då riksdagen på framställning av Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln uppförde ett ordinarie förslagsanslag å 30,000 kronor till understödjande av dels folkskolebarns resor till landet under sommarferierna, dels ock folkskolebarns studieresor. Anslag till ändamålet har allt sedan utgått med växlande belopp.

Enligt beslut av 1922 års riksdag indrogos anslagsmedlen till studieresor med anledning av depressionstiden, men på förslag av Kungl. Maj:t upptog 1925 års riksdag anslaget i riksstaten med ett belopp av 90,000 kronor. Därvid beräknades statsbidraget för ferieresor till 55,000 kronor och till studieresor 35,000 kronor. Anslaget har sedermera utgått med oförändrat belopp.

Statens organisationsnämnd, som yttrat sig över detta anslag, anför bland annat: Organisationsnämnden, som visserligen väl inser, att de studieresor för folkskolebarn, som möjliggöras genom förevarande anslag, kunna vara av en viss fostrande betydelse, kan å andra sidan icke undgå att finna bekostandet av resorna i fråga tillhöra det slags utgifter, som i första hand böra få anstå under ekonomiskt tryckta tider. Däremot lära de bidrag, som av ifrågavarande anslag utgå till möjliggörande av medellösa eller svagt bemedlade barns vistelse på landet under ferierna, vara av den art, att de icke utan tvingande skäl böra indragas.

Organisationsnämnden förordar fördenskull, att understöd för nästa budgetår må utgå allenast för understödjande av folkskolebarns ferieresor och föreslår sålunda, att anslaget nedsättes till 50,000 kronor.

Departementschefen har anslutit sig till organisationsnämndens förslag och hemställer, att anslaget minskas med 40,000 kronor till 50,000 kronor och att nämnda anslag endast får användas för understödjande av folkskolebarns ferieresor.

De skäl som anförts för en så kraftig minskning av detta anslag kunna visserligen tillmätas viss betydelse, men å andra sidan äro folkskolebarnens studieresor av så stort gagn, att staten icke utan verkligt bärande skäl bör indraga anslaget till understödjande av desamma.

Verksamheten för s. k. studieresor går bland annat ut på att bereda barn i skolåldern tillfälle att under lärares ledning besöka olika orter i landet för att därigenom få taga del av de förhållanden, som äro rådande inom olika samhällen. Resorna hava även ett pedagogiskt syfte och underlätta till stor del undervisningens praktiska resultat. Barnen få med egna ögon se vad de förut läst om i skolorna. Och det fylligare vetande, som sålunda vinnes genom studiet av en ort och där rådande verksamhet, kommer även det teoretiska studiet av ämnet i dess helhet till godo.

Genom dessa studieresor bibringas även barnen ökad kännedom om hemlandet, dess natur- och kulturförhållanden, varigenom de få en vidgad blick för landet i dess helhet, dess befolkning och olika verksamhetsgrenar.

Det bör heller inte förbises, att för många barn från fattiga hem är den studieresa, som de få företaga genom skolans försorg, det enda tillfälle som de komma i åtnjutande av att få bese längre bort från hemmet belägna delar av sitt land. Dessa med flera förhållanden äro, enligt vårt förmenande, så betydelsefulla, att vi anse det bör vara ett intresse för staten att på bästa sätt och genom ekonomiskt stöd uppmuntra till största möjliga deltagande i dessa studieresor för skolbarnen.

Om anslaget nu enligt departementschefens förslag helt indrages för understödjande av dessa resor, så kommer detta att innebära, att barnen från de mindre bemedlade befolkningsgrupperna inte kunna delta i de studieresor, som skolorna eventuellt komma att anordna. Ty under nuvarande ekonomiska förhållanden kunna föräldrarna till dessa barn inte betala de ökade kostnader för dessa resor, som bli en följd av statsbidragets indragande.

På grund av ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att under riksstatens åttonde huvuditel upptaga ett ordinarie förslagsanslag till understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor av 90,000 kronor, att utgå efter samma grunder som för närvarande.

Stockholm den 22 januari 1932.

J. V. Mårtensson.

Josef Weijne.

*Gustaf Karlsson,
Munkedal.*